Published and distributed under permit (No. 728) author. by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, Ohio. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster, General.

THE ONLY SLOVENIAN DAILY BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO THE BEST MEDIUM TO REACH 180.000 SLOVENIANS IN U. S. CANADA AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR WHICH IT STANDS: ONE NATION INDIVISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE FOR ALL."

VOLUME III. — LETO III. CLEVELAND, O., TOREK (TUESDAY), DEC. 21st, 1920. ŠT. 300 (NO.)

Single Copy 3c Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879. Posamezna številka 3c

PRIČE IZJAVLJAJO, DA SO VIDELE MC-GANNONA, KO JE USTRELIL HAROLDA KAGYJA.

DVA POLICISTA IZPRIČUJETA, DA STA VIDELA McGANNONA NA KRAJU, KJER JE BIL USTRELJEN KAGY.

Harold C. Kagy je bil ustreljen ob 12:27 ponoči dne 8. maja. To se je ugotovilo tekom včerajšnjega izpričevanja policista James Perkota.

McGannonov odvetnik pa pravi, da lahko dokaže, da je McGannon ob 12:30 stopil na poulično karo na Public Square, s katero se je peljal domov, in da bi bilo to zanj nemogoče, ako bi bil pred tremi minutami v bližini mesta, kjer je bil ustreljen Kagy.

Toda policist Perko in William P. Wilson, stanujoč na 1213 E. 9. St. sta se včeraj na izpričevanju pozitivno izjavila, da sta videla McGannona na kraju, kjer je bil ustreljen Kagy.

Toda poizkusilo se ni razložiti dejstva, da sta detektiva Skala in Burkhart videla McGannona na Superior ave., ko sta se nahajala na poti na Hamilton ave. in E. 9th Str.

Perko je bil tudi ena izmed prič pri Joycejovi obravnavi, toda takrat ni omenil McGannona.

Wilson je izjavil, da je poznal McGannona še pred zločinom, in da je popolnoma gotov, da je bil McGannon oni tretji moški, ki je ustrelil Kagyja. Dejal je, da je strel počil sicer takrat, ko je imel on proti trojici obrnjen hrbet, toda takoj nato je videl, ko je moški, o katerem je siguren, da je bil McGannon, naglo korakal proti Hamilton ave.

Pri sobotnem izpričevanju je identificiral McGannona tudi Perkov tovariš, policist Schuld.

Na dejstvo, katerega smatra državna prosekucija zelo važnim, je to, da ko je Perko zgodaj zjutraj po storjenem zločinu šel z detektivom Burkhartom na dom sodnika McGannona, se mu ni dovolilo, da bi videl sodnika. Perko je izjavil pri izpričevanju, da je bil Burkhart edini, ki je videl McGannona tisto jutro po storjenem zločinu. Ko je Perko pripovedoval, kaj se mu je reklo v hiši sodnika McGannona, je sodnikov odvetnik, W. H. Boyd, često ugovarjal in skušal preprečiti Perkotu, da bi ne podal vseh podrobnosti.

McGannonov odvetnik je na podlagi Perkotovega izpričevanja podal naslednje razloge, s katerimi upa dokazati sodnikovo nedolžnost:

1., da je Kagy takoj po streljanju odbolžil Joyceja, 2., da je Perko videl samo McGannonov hrbet in da je izjavil napram svojim predstojnikom, da bi ne mogel identificirati one tretje osebe, ako bi jo videl in 3., da ko je identificiral McGannona, ko je tekom Joycejeve obravnave stopil iz porotne sobe, ni tega sporočil svojim predstojnikom.

Boyd je napadal izpričevanja Perkota na isti način kot je v soboto izpodbijal izjave policista Schulda.

Tretja priča Wilson, ki je kanadski vojni veteran, je bil glasom Boydove izjave v vojni ranjen in zastrupljen s plinom.

Prosekutor Baskin je naznanil, da se je zopet zaprisegło štiri nove priče, ki bodo izpričevale proti McGannonu in sicer Mrs. Katarina C. Allender, ki pravi, da je sedela v nekem avtomobilu blizu mesta, kjer se je izvršil umor, toda ni videla nobenega izmed treh prizadetih; dr. A. B. Braffl, zdravnik v Lakeside bolnišnici, ki je dobil krogljo iz Kagyjevega telesa; policist Frank Brocks, ki takrat še ni bil pri policiji in detektiv Charles Cavola. Poleg teh so še štiri priče, ki pravijo, da so videle, ko je bil Kagy ustreljen; to so: dr. J. H. Gass, A. J. Short, John Whitmore in Miss May B. Neely.

Glavna priče vse obravnave, na podlagi katere upa državni prosekutor doseči obsodbo McGannona, bo Miss Neely, ki bo najbrže šla na izpričevanje že danes.

McGannonovi odvetniki pravijo, da je v prilog sodnika izpričevalo 13 oseb, med njimi tudi McGannonov brat in njegova žena.

Martensova izjava o deportacijski odredbi.

New York, N. Y.—Ko je ruski sovjetski zastopnik v New Yorku izvedel o deportacijski odredbi proti njemu, ki jo je izdal delavski department, je podal naslednjo izjavo:

"Sporočil sem pogoje odločitve komisarijatu za zunanje zadeve v Moskvi. Ravnal se bom po naročilih, ki mi jih poda moja vlada.

"Odločitev delavskega tajnika je očividno politična odločitev, ki jo narekuje sedanja administracija napram sovjetski vladi. Deportacijska naredba ni izdana radi kakih mojih dejanj, temveč zato, ker sem zastopnik sovjetske vlade. Odločitev popolnoma potrjuje moje izjave, da nisem nikdar vodil nikake propagande proti vladi Zedinjenih držav.

"Tajnik Wilson pravi:

"Nikakih dokazov ni, da je Martens podal kake direktne izjave, da veruje v uporabo sile za prevrnitev vlade Združenih držav, niti ni nikakih dokazov, da je kdaj razdeljevali ali povzročil razdeljevanje literature takega značaja.'

"Delavski tajnik tudi jasno izjavlja, da odločitev na temelji na tem, ker sem član kake gotove stranke ali organizacije. Odločitev pravi: "On (Martens) ni niti član, niti v kaki zvezi z rusko komunistično stranko ali tretjo internacijonalo."

"Na ta način se deportacijska naredba naslanja edinole na dejstvo, da sem zastopnik sovjetske vlade. Kot sem vedno zatrjeval, in kot so zatrjevali tudi moji odvetniki, odločitev take važnosti, ki prizadeva zunanje odnošaje Zedinjenih držav, ni stvar delavskega, temveč državnega departmenta.

"Državni department pa se je razje izognil temu vprašanju in ni nikdar niti potrdil sprejema mojih številnih sporočil, v katerih sem razlagal značaj mojega poslanstva in željo sovjetske vlade, da ustanovi trgovske odnošaje z Zedinjenimi državami. Mesto tega se je odgovornost za ta resni korak naložilo na rame delavskega departmenta, ki ni bil nikdar merodajen pri odločevanju zunanjih odnošajev Zedinjenih držav. Ta odlošitev pomeni, da dokler obstoja sedaji vladni nastop, ne more priti v Združene države noben sovjetski zastopnik, katerega namen bi bila ustanovitev prijateljskih in dabičkanosnih trgovskih odnošajev med ruskim in ameriškim ljudstvom.

"Seveda jaz ne verujem, da bo ta akcija ostala ali da se bo s tem preprečilo končno ustanovitev trgovskih odnošajev med Združenimi državami in sovjetsko Rusijo. Ti odnošaji se bodo ustanovili, kakor se sedaj ustanavljajo med Rusijo in evropskimi državami. Dovoljevalo se ne bo nikakemu začasnemu predsodku ali histerični politiki, da bi se vmešavala v naravne interese ameriškega ljudstva. Veliki ruski trg za produkte vseh vrst je očividno zdravilo za perijodo industrijalne depresije in brezposelnosti, v katerega sedaj Amerika stopa. Trdno sem uverjen, da bo ameriško ljudstvo zahtevalo trezne preureditve celega vprašanja, tikajočega se rusko-ameriških odnošajev.

Madžarske intrige v jugoslovansko-holandskem sporu?

London, 20. dec.——Napeto razmerje, ki je že precej časa obstojalo med holandsko in jugoslovansko vlado, je doseglo svoj vrhunec v odpoklicu diplomatičnih zastopnikov obeh dežela. — Medtem ko je to gotovo povzročilo precejšno presenečenje na Holandskem, pa ni v Jugoslaviji, kjer so fakti dobro poznani, nihče presenečen.

Vzrok pretrganja diplomatični hvezi je v prvi vrsti v tem, ker je holandska vlada nastavila Bernarda Rappaporta svojim zastopnikom v Belgradu. Tekom vojne je bil Bernard Rapport, ki je bil avstrijski podanik, bil obenem tudi holandski zastopnik na Srbskem. Srbska vlada pa je prišla na sled gotovim rečem, vsled česar je bil aretiran, nato pa se mu je dovolilo 48 ur, da zapusti Srbijo.

Navzlic temu, da je srbska vlada podala dobre vzroke za svojo akcijo, pa je holandska vlada po prenehanju sovražnosti zopet nastavila Bernarda Rapporta svojim zastopnikom v Belgradu. Jugoslovanska vlada se je najprej obrnila na holandsko vlado s prošnjo, da odpokliče Rappaporta. Holandska vlada pa je prošnji odgovorila s tem, da je naznanila, da srbski zastopnik v Hagu ni več zaželjiva oseba. Kot se izjavlja na merodajnih mestih, se upa, da bo nesporazum kmalu poravnan in da bo holandska vlada imenovala kakega bolj vzprejemljivega zastopnika, ki naj jo zastopa v Belgradu.

Kot se zatrjujejo, ima ta neprilika s Holandsko najbrže zvezo z madžarskimi propagandisti, ki so jako pridni s širjenjem raznih revolucijonarnih idej med Hrvati in Slovenci — Namen te madžarske propagande je povzročiti notranje nemire v Jugoslaviji in doseči priklopitev Slavonije k Madžarski. V ta namen se vodi jako intenzivno kampanjo, ki je baje pod vodstvom judovskega žurnalista Leopolda Mandi, ki je bil za časa bosanske aneksije od strani Avstrije glavni časnikarski zastopnik grofa Aerenthala v kampanji proti Srbiji. Zatrjuje se, da so številne neprilike, ki jih ina jugoslovanska vlada, v veliki meri posledica intrig bivših vladarjev pokrajin, ki sedaj tvorijo del Jugoslavije.

Hardingov načrt.

Marion, 20. dec. — Kot se poroča, ima novoizvoljeni predsednik Harding napravljen načrt, glasom katerega naj bi se definitivno zavrglo Ligo narodov, sprejelo resolucijo za proglas formalnega miru z Nemčijo in organiziralo novo zvezo narodov.

Hardingova zveza narodov obsega dve poglavitni točki:

1. Mednarodno razsodišče strogo pravosodnega značaja. 2. Vršile naj bi se številne konference take zveze, na katerih naj bi se razpravljalo mednarodne probleme, ki bi ne bili pod pravosodjem mednarodnega sodišča in na katerih bi delegatje ne bili že naprej obvezani.

Prvo konferenco take zveze narodov bo Harding najbrže sklical z namenom, da se preuredi mednarodni zakonik.

Potresi v Argentiniji in Italiji.

Buenos Aires, 20. dec. — Računa se, da število oseb, ki so bile ubite v petkovem potresu, znaša več kot 400. Te številke se podaja na podlagi poročil rešilnih organizacij, ki se nahajajo v prizadetih krajih.

Tresljaji so se danes zopet ponovili. Pri potresu so se napravile v zemlji velike razpoke, iz katerih dere voda in poplavlja pokrajine, vsled česar je reševalno delo zelo oteškočeno. To je najhujši potres, ki je zadel Argentinijo izza leta 1869.

Katastrofa je prišla v petek popoldne. Koliko škode je napravil potres, še ni mogoče ceniti. V Transportenas je bilo ubitih več kot 100 oseb. Izraža se bojazen, da se bo število žrtev zvišalo, ko se preišče vse razvaline. Iz zemlje drvi gorka voda. Eden takih vrelcev je dosegel visokost 15 čevljev in sta vtonili v njem dve osebi.

Milan, 20. dec. — Poročila iz Sasno ob avlonskem zalivu izkazujejo, da so se tamkaj pojavili potresni tresljaji istočasno s silovitim potresom v Argentiniji. Potresni sunki so povzročili, da se je odtrgala več kot en milijon kubičnih čevljev obsegajoča plast zemlje ter popolnoma zakopala več hiš ob zalivu s stanovalci vred, ki so takrat spali. Pristanišče je popolnoma zablokirano. Število oseb, ki so pri podsipu izgubile življenja, še ni znano; dosedaj se je izkopalo iz razvalin truplo enega kapitana, več častnikov in 17 mornarjev. Edino poslopje, ki je ušlo vsaki poškodbi, je brezžična postaja, vsled česar se je lahko takoj poklicalo vojne ladje, da so prišle na pomoč.

Špekulacija z žitom ožigosana.

Washington, 20. dec.—Zvezna trgovska komisija je poslala predsedniku Wilsonu pismo, v katerem se izjavlja, da špekulacija s pšenico in žitom sploh, še predno je žito kupljeno, ni drugega kot kaznjivo igranje za denar, ki bi se moralo takoj zakonitim potom ustaviti.

Kimisija je podala to priporočila v odgovor na predsednikovo prošnjo, da se pronajde vzrok padajočim cenam pšenice.

Komisija obenem sporoča predsedniku, da on nima nikake moči ustaviti uvoza žita iz tujezemstva, kot zahtevajo farmerji, ki so hudo prizadeti vsled padajočih cen. Komisija tudi priporoča, da se ustanovi vladni ustroj, ki bi nadziral tujezemske agenture, ki nakupujejo ameriško pšenico, da bi ne mogle manipulirati s cenami.

Za padanje cene pšenice se podaja naslednje zvroke:

Pridelek pšenice po vsem svetu je bil letos višji od lanskega. Vse tujezemske vlade so v Ameriki nastavile skupno komisijo za nakup pšenice, ki je napravila velike nakupe spomladi, potem pa je nakupe znižala. Iz Kanade se je importiralo izredno veliko pšenice, posebno še v očigled tega, ker so Kanadci vsled visoke valute ameriškega dolarja lahko prodajali pod ceno. Pridelek koruze in ovsa je bil tudi jako obilen, vsled česar je bila zahteva po pšenici manjša.

REGULIRANJE PRISELJEVANJA.

Poroča komisar Frederick A. Wallis.

Več kot 3000 priseljencev prihaja na Ellis Island skoro vsaki dan. Več kot en milijon jih bo prišlo v fiskalnem letu 1920 in 1921. Več kot deset milijonov jih čaka v različnih delih Evrope, da pridejo v Združene države, kakor hitro bodo dobili prevoz.

Ti milijoni niso priseljenci v strogem pomenu besede. Stevilni med njimi so begunci iz dežela, ki so bile opustošene tekom šestih let vojne; begunci iz dežel, ki jim ne morejo nuditi sedaj nič esar drugega kot nezadovoljstvo, bolezen in bedno življenje.

Ti milijoni se ozirajo na Združene države kot na svojo obljubljeno deželo, njih pristanišče in azil. Pretežno število teh se očividno seli s polno mislijo, da postanejo pošteni in pridni državljani, ki bodo upoštevali postave. Prihajajo s smehljajočimi obrazi ter iztegnjenimi rokami, ter prosijo dobrega sprejena.

Njih prihod postaja vsaki dan bolj bistveno važen za blagobit dežele. Narodno zanimanje se je vzbudilo vspričo velikanske važnosti rešitve tega problema. Pred kratkim me je obiskal komitej Narodne zveze izdelovalcev, ki proučuje sleheno fazo priseljeniškega vprašanja. Cul sem, da namerava ta komitej predložiti obširne in praktične odredbe, ki ne bodo le uredile priseljevanja, temveč tudi porazdelile med poljedelske in industrijalne okraje, kjer je najbilj treba ljudi in kjer so jih bo najlažje absorbiralo.

Mislim, da je ni stvari, v kateri bi lahko naši zmožni možje storili deželi večjo usługo kot s tem da se zanimajo za ta problem, ki postaja vedno bolj kompliciran z vsakim parnikom, ki pride, obložen s priseljenci, iz Evrope.

Od ljudi, ki dobro poznajo razmere v Evropi, sem izvedel, da je najmanj osem milijonov izseljencev pripravljenih priti sem iz ene same dežele, kakor hitro bo proglašen mir. Na temelju osebnih informacij, katere sem dobil, sem pripravljen domnevati, da je najmanj 15,000.000 ljudi, ki žele priti v Ameriko.

Več tisoč teh je že kupilo vozne listke in le še čakajo na obvesti lo, da se vrcajo na ladjo. Armade ljudi te narodnosti so pripravlpene priti skozi Holandsko. Celo Holandska sama izgublja na tisoče svojih najboljših poljedelcev, ki prihajajo sem, da se izognejo splošnemu nemiru, ki ga je opaziti po celi Evropi.

Iz avtoritativnih virov sem izvedel, da zahteva tri milijone in pol Italinov prevoz v to deželo in da jih je na stotine in stotine da tisočev že na seznamu ladijskih družb. Nagibam pa se k naziranju, da jih je več kot pa tri milijone in pol. Nadalje sem izvedel, da se pripravlja pol milijona Poljakov na odhod v to deželo. Angleške ladije privažajo na tisoče Škotov, Angležev, Irčev in Velšov. Za enkrat se more le ubigati kaj se bo zgodilo, če bodo padle meje, ki za enkrat onemogočajo izseljevanje iz Rusije.

Kaj hočemo storiti mi vspričo tega velikanskega priseljevanja? To je najbolj nujno, najbolj važno in najbolj bistveno vprašanje, s katerim se mora dežela pečati v sedanjih dneh. Kongres se mora takoj lotiti vprašanja. Lotiti se moramo problema takoj in prosto dušno. Brez dvoma potrebujemo dosti teh ljudi, a kje? Naše farme naprimer jih lahko sprejmejo veliko, kajti farmerji neprestano vpijejo, da jim manjka delavskih moči. Naši premogovniki potrebujejo mož in istotako naša bombažna polja obenem s številnimi drugimi prostori, kjer se bo z veseljem pozdravilo trezne in smotreno misleče priseljence. Naše cela dežela pa se nahaja sedaj v procesu zopetne uravnave. Na tisoče ljudi zapušča službe in posle, katere so imeli tekom vojne ter si mora preskrbeti drugo delo.

Brez dvoma bi bila dobra stvar, če bi se ustanovilo neke vrste prednosni sistem za pripust teh priseljencev, da bi se naprimer pripustilo na tisoče onih, ki bi bili voljni iti na farme ter izključilo barantače in lenuhe, ki se kaj radi nagibajo k radikalizmu. Mi hočemo ljudi dobrih namenov, a ne moremo ustanoviti neke vrste prednotni pripust, ne da bi se preje amendirala ustavo Združenih držav.

Stevilni predlogi so bili stavljeni, kako postopati s temi milijoni prise ljencev in kongres se je pečal s številnimi tozadevnih predlog. To pa je velikansko vprašanje. Nekateri zelo trezno misleči ljudje se zavzemajo za to, da se popolnoma ustavi priseljevanje za dano dobo, dokler se dežela ne prilagodi novim razmeram po vojni, vendar pa je zelo sporno vprašanje, če bi bilo kaj takega v resnici zaželjivo.

Nadaljni hočejo omejiti priseljevanje na krvno sorodstvo in drugi postaviti celo priseljevanje na temelj odstotnega priseljevanja gotovega naroda. Po mojem mnenju dobivamo danes ševilne najboljše tipe priseljencov, kar jih je kedaj prišlo v to deželo. Prihajajo iz vseh narodov, kar jih nosi površina zemlje. Večji del teh izjavlja, da so hotoli uiti nemiru in negotovosti, ki vlada v njih deželah. Ze to dejstvo samo bi moralo nuditi zadostno jamstvo, da so ti ljudje v večini zaželjivi.

Najti je Rumunce, Grke, Italijane, Zide, Francoze, Angleže, Perzijce, Slovake, Poljake, Arabce, Turke, Jugoslovane, Norvežane, Fince, Dance in ljudi iz Zapadne Indije. Pred par dnevi sem videl skupino petstotih črncev iz Zapadne Indije, ki so sicer nosili groteskne obleke, a bili čisti in civilizirani. Nadalje skupino petdesetih Norvežanov, velike rasti in zdravih lic, namenjenih proti gozdovom severnega zapada. Za njimi je prišla skupina iz severne centralne Evrope. Bili so to ozkoprsni sklučeni in bolehni ljudje, katere se je sicer moralo pripustiti, ki pa najbrž ne bodo nikdar predstavljali konštruktivnih državljanov, temveč parasite.

Ce se ozrete v lica teh ljudi, vidite takoj, da prihajajo ob enem najbolj srečnih trenutkov v njih življenju,—ob njih vstopu v Združene države. Vprašajte jih in vsi bodo rekli, da so prišli semkaj, da se izognejo razmeram v domači deželi, kjer ne morejo najti primernega dela ter pošteno preživljati svojih družin.

Vsi kažejo pripravljenost, da se takoj lotijo dela v strokah, v katerih so izurjeni ali kot navadni delavci, če nimajo nikake posebne obrti.

Ali pa bodo tudi dejanski storili? To je glavno vprašanje ter ono, od katerega je odvisno celo postopanje s problemom ter

(Nadaljevanje na 2. strani)

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Bussines Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE

SUBSCRIPTION RATES:
By Carrier .....1 year $5.50, 6. mo. $3.00, 3 mo. $2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year $6.00, 6 mo. $3.50 3 mo. $2.00.
United States .....1 year $4.50, 6 mo. $2.75, 3 mo. $2.00
Europe and Canada .....1 year $7.00, 6 mo. $4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastuje in izdaja za
Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravništvo.

CLEVELAND, O., TOREK (TUESDAY), DEC. 21st, 1920.

104

ČEMU NE NAPREJ V AMERIKI?

Kot se iz Washingtona poroča, je imenoval predsednik Wilson bivšega ameriškega poslanika v Carigradu, Henry Morgenthaua, za svojega osebnega zaupnega posredovalca za Ligo narodov v zadevi posredovanja med Armenijo in turškimi nacijonalisti. Ker pa Morgenthau ni samo velekapitalističnega naziranja in mišljenja, temveč je tudi velik sovražnik ruskih sovjetov, zato je mož kakor ustvarjen za Wilsonovega posredovalca in zaupnika.

Ligi narodov je največ zato, da se reši Armenijo pred boljševiki. Dokler ni bila Rusija v stanu, zavzeti se za to nesrečno deželo, so se predstavniki in državniki entente jako malo brigali za ta kilav sad zavezniške razdelitve na Balkanu in v Mali Aziji. Šele ko je pričela kmečka in delavska republika ruskih sovjetov uvajati v Armeniji mir in red, šele ko se je pričela Rusija pripravljati, da stopi na prste turškim nacijonalistom ter da jim zapove, da ustavijo sovražnosti napram Armeniji ter da zarišejo končnoveljavne armenske meje, tedaj so se šele zavezniki spomnili svoje obljube. Imenovali so Mr. Wilsona za ustvaritelja miru, ker so upali, da bo on celo stvar na najelegantnejši način in v prid kapitalističnega razreda rešil. No, da ni manjkalo dobre volje, o tem ne dvomimo.

Pri tem pa se nam dozdeva, da bi morala Liga narodov imenovati najprej kakega "reditelja" za Ameriko Dasi še nismo polnovredni bratje evropskih veleroparjev, vendar bi morda Lloyd George v tako važnem slučaju storil izjemo. In ta slučaj je dan. Ako, kar je dejstvo, v West Virginiji, ki je ena izmed oseminštiridesetih držav Unije, že pet mesecev divja državljanska vojna, ne da bi se lokalnim, državnim ali zveznim oblastim posrečilo preprečiti jo in napraviti v deželi red, tedaj ne preostaja drugega, kot da se apelira na višjo instanco, četudi je predsedniku Združenih držav več ležeče na miru Armenije kot pa na miru West Virginije.

Da so razmere v rudniških distriktih West Virginije naravnost strašne, to potrjujejo vsi časniki, pristranski in nepristranski. Taylor, korespondent nekega velekapitalističnega ameriškega dnevnika, sam priznava v svojem poročilu dotičnemu listu, da si ni v West Virginiji nihče življenja svest, kdor je le nekoliko na sumu, da se zavzema za organizacijske pravice premogarjev. Pri tem pa Mr. Taylor še pripominja, da ni v celi državi našel niti enega radikalca, dasi jih je skrbno iskal. "Večkrat se poroča, da so tukajšnji premogarski okraji torišče radikalizma in boljševizma, toda tu zaman iščete anarhizem, ali radikalizem,'" pravi Taylor. "Jaz sem se špecijelno posvetil svrhi, da najdem vsaj enega radikalca v teh okrajih, od katerega bi mogel izvedeti, kaj želi in kako misli. Toda kot je videti, ni tu nobenih radikalcev. Niti enega nisem mogel najti, ki bi imel vsaj nekoliko pojma o Leninu ali samo o "Bill" Haywoodu, ki bi vedel, da eksistira tudi nekaj takega kot socijalizem."

V onih okrajih živi pristno ameriško prebivalstvo, ki je še vedno navdahnjeno o "od Boga danih postav", ljudstvo, kojega razumevanje je ono, ki je vladalo pred vesoljnim potopom in katero ne ve ničesar o socijalizmu, boljševizmu ali anarhizmu. Vendar se vsak poskus unioniziranja rudnikov zatre z oboroženim vojaštvom. Vsak delavski organizator je izdan na milost in nemilost tem legalnim morilcem. Vsak zaupnik delavstva je pregnan iz hiše, preganja se njegovo družino itd. Posestniki rudnikov in velekapitalisti so neomejeni gospodarji, pravi diktatorji. Diktatura kapitala je tam edini zakon, katerega se izvaja s pomočjo zveznega vojaštva in državne milice.

Mi ne damo dosti na "liberalizem" gospoda Morgenthaua. Prepričani pa smo, da so razmere v West Virginiji tako sramotne, da bi celo ta Wilsonov zaupnik vložil protest, če bi jih poznal.

Kakor smo proti vsem peticijam, vendar sedaj bi priporočali, da se pošlje nujno brzojavko Ligi narodov, v kateri naj se jo prosi, da pošlje Wilsonovega zaupnika takoj v Mingo okraj v West Virginiji.

PRISELJENISKA RAZSTAVA.

Vršijo se priprave za razstavo s primerno slavnostjo pod imenom "America's Making," ki se bo obdržala v prihodnji spomladi in katere namen je predočiti zgodovino priseljevanja v to zemljo od prvotnih kolonistov do današnjih priseljencev in pokazati na kak način je priseljeno ljudstvo prispelo k temu, da je Amerika postala to, kar je. Vse razne narodnostne skupine v New Yorku bodo v tem zastopane in znanstvene ter prosvetne organizacije bodo prispevale k uspehu te razstave.

Izvrševalni odbor za pripravljanje te razstave se sestane prihodji pondeljek ob 1. p. v Bankers' Club. Glasom izjave odbora je to prvi slučaj, kjer se bo poskušalo nazorno pokazati ameriškemu občinstvu, kaj sa priseljenci prispeli k narodnemu življenju Amerike.

Priseljeniške skupine bodo imele priliko razkazovati svoj prispevek k Ameriki v umetnosti in rokodelstvu, v igralskih, pevskih in instrumentalnih nastopih. Posebno pozornost se bo obračalo na idustrijalne uspehe poedinih narodnosti. Razstava, v kateri naj se v nazorni in prepričevalni obliki pokaže, kak delež ima priseljenec v ustvarjenju Amerike, bo—kakor mnogi sodijo—prispela k bolj umnemu, harmoničnemu in konstruktivnemu sodelovanju turodca in tujerodca v nadalnem razvoje te zemlje.

Franklin K. Lane, bivši Secretary of the Interior, je na čelu generalnega odbora ob enem z Dr. John H. Finley, state Commission of Education. V odboru so nadalje mnoge druge ličnosti.

John Daniels, ki je tekom zadnjega desetletja deloval z priseljeniškimi skupinami in je vodil že mnogo velikih razstav, je generalni ravnatelj podjetja.

Engažirajo se razni izmed znanih strokovnjakov v New Yorku za narisanje sceničnih efektov, prirejanje alegoričnih skupin, kostumiranje in za priprave v svrho grafične predočitve raznih točk narodnega rozvoja in napredka. Znani skladatelji bodo pripravili primerno glasbo in librete. Vsi delajo brezplačno.

Prepustilo se bo vsaki posamezni skupini, katere zgodovine in kulturni prispevek se bo pokazal, naj poskrbi sama za svojo posebno točka v programu. Radi tega je pričakovati pravcato tekmovanje v tem da se nekaj pripravi, kar bo predstavljalo umetniški čin celo za New York. Prliskovatelji nabirajo že od zdavnaj materijal med raznimi skupinami, ki predstavljajo priseljeniški element.

State Department se je tekom minolih dveh let jako bolj intezivno pečal z vprašanjem priseljeniške vzgoje; tudi newyorške šole se čim dalje bolj bavijo z približevanjem novodošlih Amerikancev k njihovim novim sosedom.

Ravnotake razstave, ne pa v tako velikem stilu, so bile za obdržane v Bušalo. Rochester, Syracuse in Albany, in Department of Education je prepričan, da njih učinek je bil jako blagodejen. Zanimanje za šole za tujerodce in njih obisk je znatno narasel, in ravno radi tega se Department tako živo zanima za prihodnjo newyorško razstavo.

Governor Smith je prisrčno odobril ta načrt in newyorške občinske oblasti ga podpirajo. City Board of Education je izdal naredbo "naj vsi učenci, učitelji in nadzorniki prispevajo po svojih najboljših močeh k temu, da podjetje doseže svoj hvalevredni in patrijotični cilj."

Natančni čas razstave bo določen v najkrajšem času. Cas otvoritve je odvisen od raznih dekoracij, ki jih Mr. Rickard ima izvršiti v Madison Square Garden. Brzkone se bo razstava otvorila v začetku spomladi.

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi njega rešitev. Ce bi se jih takoj odvedlo z Ellis Islanda v primereno okolico, bi se jih lahko naučilo, da pomenja ta dežela zanje bodočo srečo in prosperiteto, če se bodo držali postav dežele; da pozdravlja dežela priseljenca, ki je pripravljen delati z glavo ali rokami; da se zavzema za prostost in da nagradi varčnost; da si želi delavcev, da pa noče omahljivcev in nezadovoljnežev.

Vsi ti ljudje se izkrcajo v senci boginji svobode in ohranili bi jih lahko v njih prvotnem navdušenju, če bi imeli na razpolako sistem kako sprejeti jih in vzgojiti potem ko so se izkrcali.

Postava naše dežele pravi, da morajo imeti priseljenci prostost ni enako priliko, da si izberejo pot katero hočejo in dokler bo ta postava dovoljevala priseljencem prihajanje brez omejitve, moramo storiti svoj del, da jih asimiliramo ter napravimo iz njih dobre državljane.

Kaj pa napravimo mi? Ogledamo si izseljenca, ko zapusti domačo deželo. Preiščemo ga telesno, kakorhitro pride na Ellis Is Ugotovimo, če je zdrav, zmožen podpirati samega sebe, če ni bil nikdar zaprt in če je prilično priden.

Kaj pa potem? Kakorhitro pride z Ellis Islanda, lahko odide kamorkoli hoče, magari v družbo slabih prijateljev, ki mu natvezijo vse mogoče neresnične stvari glede te dežele. Povsem naravno je, da se bo priseljenec zategel najprvo k onim maloštevilnim prijateljem, katere ima v deželi.

Nekateri pa pridejo sem, ki nimajo nobenega prijatelja in pogosto je videti mladega priseljenca na Battery v New Yorku, kako stoji ter se s presenečenjem ozira v nebotičnike, ki se dvigajo v zrak na dolenjem koncu New Yorka. On je kot kapljica vode v oceanu. Ravno takrat pride psihološki trenutek, ko je treba dobiti mladega človeka v roke ter ga spraviti v pravi tok, ki bo napravil iz njega zadovoljnega državljana, ne pa enega onih nezadovoljnih radikalcev, ki hočejo vse ter ne morejo nuditi ničesar.

Na tem mestu je prilično omeniti, da je zadeva parazdelitve priseljencev skoro najbolj važna stvar v celem problemu priseljevanja. V sedanjem času se nahaja pretežna večina teh priseljencev na poti v velika mesta, kjer jih ne potrebujejo in tudi nočejo. Nekateri najdejo svojo pot na farme, kjer jih zelo potrebujejo, a pretežna večina sili v mesta, kjer so skrajno nezaželjeni v tej dobi uravnave in to radi zadreg, tikajočih se dobave živil in stanovanj.

V zadnjih dneh sem dobil pozive od občinskih oblasti v Buffalo, Akron in Detroit, naj ustavimo pošiljanje priseljencev v njih mesta ter jih napotimo, da se podajo na farme. V tech mestih je tisoče in tisoče ljudi brez dela, ker so številne tvornice zaprle svoja vrata, ker ni treba več neštetih množin vojnega materijala, katerega so izdelovale preje.

Novi tisoči priseljencev so položaj še poslabšali. Ne morejo dobiti dela ter ničesar ne producirajo, čeprav pomagajo zavživati hrano, ki je itak pičla. Na drugi strani pa mi je podpredsednik neke velike zapadne železnice povedal, da bo znašala v obeh Dakota v naslednjem letu letina le nekako 60 odstotkov letošnjega pridelka in to raditega, ker ne morejo dobiti farmerji pomoči.

Primerna razdelitev priseljencev, če bi bilo mogoče kaj takega doseči zakon nodajnim potom, bi odpomogla temu pretečemu položaju. Poslala bi na tisoče in tisoče ljudi na farme ter zadala s tem enoga najbolj uspešnih udarcev visokim življenskim stroškom. Zdi se mi, da bi se dalo dosti doseči, če bi se pregovorilo priseljence, naj vzamejo v najem majhne kose zemlje ter jih obdelujejo. To bi pomenjalo produktivno delo. Vzemimo zapad, kjer je na milijone akrov proste zemlje. Po mojih mislih bi se moralo bodriti novodošlece, naj se nastanijo tam ter pridelujejo pšenico, koruzo, ječmen ter se posvete tudi živinoreji.

Ena naših velikih napak pri postopanju s priseljenci je ta, da se stavi preveč vere v takozvano pisemsko preiskušnjo. Se nikdar ni bilo najti večje budalosti kot je ta preiskušnja. Ne pomenja nameč, da bo postal človek priden in produktiven državljan, če zna prečitati in napisati par besed. Večina 72 anarhistov, ki so bili pred kratkim prijeti tukaj, je znala pisati in čitati in nekateri med njimi celo v več kot enem jeziku. Nekateri med njimi bi prestali naj bolj strogo skušnjo, a bili so slabi ljudje za to deželo.

Bili bi škodljivi državljani. Niso hoteli iti na delo v rovih, na farmah in v tovarnicah. Hoteli so priti v te dežele ter pričeti s svojo kampanjo proti isti deželi, ki jim je dala zavetišče.

Nikake varnosti ni ta dežela v takih literarnih preiskušnjah. Mi potrebujemo nekaj bolj praktičnega. Hočemo preiskušnjo, ki bo določila, če namerava možki ali ženska v resnici postati dober delavec ter državljan, ki upošteva postavo. Stevilni ljudje, ki ne morejo prestati pismene preiskušnje, bodo postali najboljši državljani. Stevilni med njimi so utrjeni kmetje, ki so veseli, da se nahajajo v prosti deželi, kjer hočejo tudi ostati. Vse druge je treba izločiti.

Naše geslo je:—Kadar v dvomu, deportirati.

Vrata Ellis Islandu se odpirajo na obe strani, na znotraj, kjer čaka človeka, ki soglaša z našimi nazori, srčen sprejem ter na zunaj za vsakega, ki hoče z dejanji uničiti mir našega narod ter strmoglaviti njegove proste naprave.

AMERIŠKI SLOVENCI

se sicer ne moremo postavljati z velikanskimi kulturnimi deli, toda imamo dve knjigi, izdani v zadnjem času, ki sta jako važni v našem življenju, in sicer:

ANGLEŠKO - SLOVENSKI SLOVAR
sestavil dr. F. J. Kern.
Cena $5.00
in pa
POEZIJE IVANA ZORMANA,
Cena $1.25.

Te dve knjigi bi morali biti v vsaki slovenski hiši v Ameriki. Tudi naš urad jih ima še nekaj na razpolago. Vsa naročila naslovite: Ameriško - Jugoslovanska Tiskovna Družba, 6418 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Razkrinkani Habsburzani

SPISALA GROFICA LARISCH.

Za življenja cesarjeve matere je bila Elizabeta takorekoč sama, in ko je tiranska stara ženska umrla, je bilo prepozno, da bi se izpremenila. Ogrska je vedno vzbujala njeno ljubezen, in ona ni bila nikdar visoka, rezervirana avstrijska cesarica ljudstvu dežele, ki ji je bil Franc Jožef kralj.

Okolo leta 1885, ko jo je prvikrat obšlo poželjenje po potovanju, ji je njeno dobro srce očitalo, ko je pomislila, da bo njen soprog za njene dsotnosti morda občutil samoto.

"Ali poznaš kako zanesljivo osebo, ki bi zabavala cesarja, ne da bi poskušala vplivati nanj?" me je neki dan vprašala.

Omenila sem več dam, ki bi bile — bila sem prepričana prevesele, da bi tolažile cesarskega začasnega vdovca, pa teta Cissi jih ni odobrila, in stvar je zaspala, dokler mi ni neki dan povedala, da je našla pravo osebo v igralki Katarini Schrattovi, o kateri je šla spolšna sodba, da je bila bolj zanimiva zunaj odra dvornega gledišča, kakor pa na njem. Ona je bila in je ljubeznjiva, priprosta ženska, in moja teta jo je zelo čislala.

Elizabeta je pogosto obiskovala gospo Schrattovo ter ji je podarila mnogo daril, med njimi majhno maslenjačo, na katero je bila Katarina neznansko ponosna. Ljudje niso odobravali Elizabetinega vedenja, ona pa je imela docela prav, da je dobro mislila o igralki, ki se je izza smrti moje tete pokazala udano prijateljico Franca Jožefa.

Gospa Schrattova ima krasno vilo v Glorietstrasse v Hitzingu, ki je prava pravcata zakladnica prekrasnih reči in vsebuje mnogo cesarjevih daril. Ima pa tudi majhen selski dvorec v Išlu, in kedarkoli je Franc Jožef tam, je tudi Katarina vedno na svojem dorcu, in cesar vedno pije popoldanski čaj pri njej. Kratkočasno zgodbico pripovedujejo o nekem večernem obisku cesarja pri njegovi prijateljici.

Ostal je bil pri njej precej pozno in s svojo obično obzirnostjo je Franc Jožef, ki ni hotel motiti služinčadi, stopal kalikor mogoče brez šuma po hodniku, ki je vdil do vrtnih vrat. V trenutka pa, ko je dospel do njih, so se odprla neka vrata in nova kuharica gospe Schrattove je stopila ven v nočni obleki s prižgano svečo v roki. Glas tihih stopinj jo je bil vznemiril, in ko je zagledala postavo nekega moškega, je bil njen prvi nagib, da bi zavpila.

Franc Jožef pa je hitro stopil k njej. "Bodite mirni, nespametna ženska; ali me ne poznate? Cesar sem," je rekel s pridušenim glasom.

Neverna kuharica je osupnila, kajti v svoji najbujnejši domišljiji si ni nikdar mislila, da bi kdaj naletela na avstrijskega cesarja, ki bi taval pozno ponoči naokoli. Še vedno v dvomu je posvetila neznancu v obraz, pri tem pa je spoznala dobro poznane poteze Franca Jažefa.

Rodoljubna ženska je v hipu padla na kolena in je začela na ves glas peti cesarsko himno. Cesar se je požuril, da odide, in jaz dvomim, da bi bila patrijotična himna kdaj peta v bolj smešnih okolnostih.

Cesar je bil gotovo nadvse nesrečen v krogu svoje družine, kajti senca blaznosti zalezuje stopinje Habsburgovcev, in iztežka je kaka panoga te rodovine, ki ne bi imela kakega blaznega, božjastnega ali grehotnega člana . Obžalovati je, da so zdravi otroci Franca Ferdinanda in Zofije Chotekove izključeni od prestolonasledstva, ker ima otrok, ki bo po običajnem poteku dogodkov postal neki dan avstrijski cesar, od materne strani vse zmožnosti, da podeduje bebstvo ki označuje mnogo knezov in kneginj rodbine Bourbon-Parma.

Malokatero leto mine, da ne bi zunanji svet zaznal o prešernih činih nadvojvod. Z nadvojvodinjami je stvar lažja, ker jim njihovi stariši po navadi dovoljujejo poročiti se po njihovi volji, morda z ozirom na usodo toskanske kneginje Lujize, ki je njeni zakon s saškim kraljem Friderikom Avgustom bil vzrok mnogih njenih poznejših nadlog.

Nadvojvoda Ludvik Viktor je najmlajši cesarjev brat, in spominjam se ga kot veselega, zgovornega človeka, čegar prireditve so bile nekaj posebnega v elegantnem dunajskem svetu. Šle so razne govorice, da je bil nadvojvoda nekam udan grehotam, ki so jih trpeli samo v časih starodavne civilizacije, in konečno je cesar odločil, da bo solnograški zrak dobro vplival na njegovega brata ter mu je namignil, da si mora tam izbrati svoje bivališče. Tako je nadvojvoda izginil iz družbe in Dunaj ga ne pozna več.

Drugi Franc Jožefov brat, pokojni nadvojvoda Karol Ludvik, je imel iz zakona z Annunciato bourbonsko-sicilsko, tri sinove in najstarši od njih je Franc Ferdinand, ki bo nasledoval svojemu stricu kot avstrijski cesar.

Franc Ferdinand je v javnosti najbolje poznan po svojem morganatiškem zakonu z Zofijo Chotekovo, ki je bila dvorna dama nadvojvodinje Izabele. Grofica in nadvojvoda sta imela skrivno ljubavno razmerje; neki dan pa je z Požunu prišlo vse na svitlo vsled izgubljenega medaljona, v katerem je bila slika Franca Ferdinanda. Nadvojvodinja je takoj odpustila Zofijo Chotekovo, njen ljubimec pa se ni obotavljal narediti jo za svojo ženo.

Cesar je kmalu spoznal, da je ta zakon pomenil popoln uspeh in je dal lepi ženi naslov grofice Hohenberg, pozneje pa jo je povišal v vojvodsko dostojanstvo.

Nadvojvoda Karel Ludvik, ki je bil debel, star človek, živalskih nagibov, se je poročil v tretjič s portugalsko infanto Marijo Terezijo. Bila je ljubeznjiva ženska, petnajst let mlajša od svojega soproga, čegar glavna zabava je bilo jahanje, lov, pa slabo ravnanje ž njo. Ko je nadvojvoda umrl, se je splošno domnevalo, da se bo vdova poročila s svjim komornikom, grofom Cavrianijem, vsled česar je nastal velikanski vrišč.

Ime pokojnega nadvojvode Otona, ki je bil kaj lep človek, je v Avstriji vsled njegovih številnih in raznovrstnih grehot splošno obsovraženo. Vedno mislim, da preuranjena vzgoja Habsburgovcev vzbuja v njih vse grehote, ki spe v njih, kajti razbrzdano poželjenje po vživanju, lenoba in razsipnost po navadi razvijejo dedne napake.

Oton se je bil poročil z Marijo Jožefo, sestro saškega kralja, eno najboljših žensk, ki pa jo je izza poročnega dne sistematično zanemarjal. — Neki večer je šel nadvojvoda z več ženskami supirat k Sacherju, kjer je najel posebno sobo. Iznenada se je prikazal na stopnjicah neznansko pijan, na sebi pa razen čepice, rokavic in sablje ni imel ničesar. Silno grozo nekega odličnega grofa, ki je bil pripeljal svojo hčer v hotel k večerji, naj si vsak sam predstavlja; pobegnila sta oba, za njima pa Oton, ki je prišel pogledat, je li kateri njegovih ožjih prijateljev spodaj pri večerji. Ni potrebno omenjati, da lastnik ni želel, da mu uidejo vsi gostje; prijeli so nadvojvodo ter ga vtaknili v njegovo uniformo. Ta čin je vzbudil veliko govorjenja in družinski očetje nekaj časa niso obiskovali takih restavrantov iz strahu, da ne bi zopet naleteli na tega pijanega norca brez obleke.

Ena Otonovih najljubših zabav je bila, da volu cele dneve in noči ni dajal piti, nato pa mu je dal zopet toliko vode, da je poginil. Zopet drugič je prisilil svojega vojaškega služabnika, da je toliko časa pil konjak, da je obležal, nato pa mu je nadvojvoda vlival čistega špirita v grlo, tako da je revež kmalu potem vsled tega umrl.

Otonova smrt je bila strašna nemezis, ki je sledila njegovemu zločinskemu življenju. Leta dolgo je imel neko ostudno bolezen; nos mu je odpadel, njegov

STE LI STORILI SVOJO DOLŽNOST?

Ali ste pomagali vaši trpeči družini v starem kraju?
Ako ste ji, tedaj jo ne pozabite v bodoče.

NE POZABITE

da niste bili pri nas še nikdar prevarani. Naša postrežba je bila vedno najboljša. Pošiljajte ves denar vedno le preko nas. Nikdar vam ne bo žal, kajti naše cene so najnižje in izplačamo denar v starem kraju v najkrajšem času, kar vam lahko z lastnoročnimi podpisi prejemnikov dokažemo.

SPREJEMAMO TUDI DENARNE VLOŽKE PO 4% OBRESTI.

Prodajamo parobrodne listke vseh parobrodnih črt. Našim potnikom preskrbimo potne listine in vse potrebno za potovanje, in sicer BREZPLAČNO.

Dobimo vam družino iz starega kraja v najkrajšem času in opravljamo vse javne notarske posle.

Kadarkoli kaj potrebujete, pridite osebno, ali pišite na:

NEMETH STATE BANK

IVAN NEMETH, Predsednik.

10 East 22nd Str. 1597 Second Ave.,
NEW YORK CITY, N. Y.

CUNARD ANCHOR LINE

LADJA ITALIA	LADJA PANNONIA
odplove proti Dubrovniku in Trstu	odplove proti Dubrovniku in Trstu
20 JANUARJA	22. JANUARJA
Cena za tretji razred	Cena za tretji razred: $125.00.
DUBROVNIK ... $125.00	Dodatno še $5.00 vojnega davka.
TRST $115.00	
Dodatno $5.00 vojnega davka.	

V vašem mestu je zastopnik Cunard Anchor črte.
Pojdite k njemu.

Slov. Delavski Dom v Collinwood, O.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednik: — JOHN IVANČIČ, 1280 E. 168th St.
Tajnik: — ANDREW ZUPANC, 385 E. 162nd. St.
Zapisnikar: — JOHN PRUDIČ, 1276 E. 168th St.
Blagajnik: — FRANK FENDE, 1225 E. 168th St.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: — JOHN BOHINC, 1296 E. 173rd St.
FRANK HAJNY in JOHN PAVLIN.

STAVBINSKI ODBOR: JOHN IVANČIČ, FRANK FENDE, JOHN BOHINC, PAUL ČESNIK, PAUL ŽELE.

Direktorske seje se vršijo vsak prvi in tretji torek v mesecu v Jos. Kunčičevi Dvorani.

Tel. Main 2063 O. S. Cent. 1690

John L. Mihelich

SLOVENSKI ODVETNIK

902 Engineers Bldg., vogal St. Clair ulice in Ontario.

PODRUŽNICA:

6127 St. Clair Ave., — Tel. O. S. Princeton 355-R.

DR. L. E. SIEGELSTEIN

Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specijaliteta.
308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St.

Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. popol. od 7. ure do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. opoldne.

Odplovbe proti Evropi meseca JANUARJA

KROONLAND	1 Jan.	Cherbourg
ROCHAMBEAU	4. "	Havre
LA LORRAINE	6. "	"
LAPLAND	8. "	Cherbourg
BELVEDERE	15. "	Trst
LA TOURAINE	15. "	Havre
LA FRANCE	20. "	"
IMPERATOR	20. "	Cherbourg
PANNONIA	22. "	Trst
AQUITANIA	25. "	Cherbourg
OLYMPIC	26. "	"
LA SAVOIE	29. "	Havre
ARGENTINA	29. "	Trst

glede kasnejših odplov in glede cen se zglasite v našem uradu.
POŠILJAMO DENAR V EVROPO S POŠTO, KABLOM IN ČEKOM PO NAJNIŽJI CENI.

ZUPNICK & COMPANY

TUJEZEMSKA MENJALNICA & POOBLAŠČENA PAROBRODNA AGENCIJA NAJBOLJŠIH PAROBRODNIH ČRT.

6024 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

POLOM

(Dalje)

"Veste, v Baybelu sem videl cesarja."

Pričel je, in odslej ga nobena reč ni mogla ustaviti. Najprej je opisal pristavo, veliko štirivogelna poslopje, znotraj dvorišče, zaprto z mrežo, vse to na griču, ki se dviga nad Mouzonom, na levi strani ceste v Carignan. Nato je pripovedoval zopet o 12, armadenem zboru, čigar taborišča na pobrdnih vinogradih je bil prehodil; te krasne čete, iskreče se v solncu, so ga bile navdale z velikim domoljubnim veseljem.

"Bil sem torej tam, gospod stotnik, ko je cesar nenadoma stopil iz pristave, kamor je bil prišel odpočivat in zajutrkovat. Vrhu generalske uniforme je nosil plašč, dasi je solnce zelo vroče pripekalo. Za njim je nosil sluga vojaški stol. Ni se mi videl dobrega zdravja—ah ne! Skljućen, s trudno hojo in žotim obrazom, kratkomalo, bolan človek... To me sicer ni presenečalo, kajti mou zonski lekarnar, ki mi je svetoval iti do Baybela, mi je dejal, da je prišel neki adjutant kupovat zdravila... da, zdravila, saj razumete, za onga..."

Navzočnost matere in žene mu je branila omeniti drisko, za ketero je cesar bolehal, odkar je bival v Chene-u, in ki ga je silila, ustavljati se po obcestnih pristavah.

"Kratko, sluga je postavil vojaški stol ob živi meji na robu žitnega polja, in cesar je sedel nanj. Ostal je nepremičen, s potrtim obrazom malega rentarja, ki greje svoje bolečine na solncu. Z mračnimi očmi je motril širno obzorje, Meuso, ki teče po dolini, gozdne bregove tam nasproti, ki gube svoja temena v daljavi, na levi vrhovi Dieuletskih gozdov, na desni zeleni grič Sommantski. Kroginkrog njega so stali adjutanti in štabni častniki, in neki dragonski polkovnik, ki me je že prej izpraševal o kraju, mi je namignil, da naj se ne dostranim. Takrat, nenadoma..."

Delaherche je vstal; bližal se je pretresljivemu delu svoje povesti in je hotel podkrepiti besede z živo igro gest.

"Nenadoma izbruhne grom topov, in prav nam nasproti, pred Diuletskimi gozdi, prilete granate v lokih po nebu... Castna beseda, name je delali vtis, kakor da so za belega dneva prižgali umetni ogenj... Okrog cesarje seveda vse kriči in se vznemirja. Moj dragonski polkovnik me priteče vprašat, če morem natanko povedati, kje se bijo. Takoj pravim:—V Beuamontu, o tem ni nikakega dvoma.—On se vrne k cesarju, na čigar kolenih je adjutant razvijal zemljevid. Cesar ni hotel verjeti, da se bijo v Beaumontu. Jaz seveda, to razumete, nisem mogel drugega, kakor vztrajati pri svoji trditvi, tem bolj čim so granate, ki so frčale po zraku, letele ob Mouzonski cesti zmerom bliže nas... In nato, kakor vidim zdajle vas, gospod, sem videl cesarja obrniti svoj bledi obraz proti meni. Da, za trenotek me je gledal s svojimi kalnimi očmi, polnimi žalosti in nezaupnosti. Nato se mu je sklonila glava čez zemljevid, in nič več se ni ganil."

Delaherche, ki je bil v trenotku plesbicita goreč bonapartist, je po prvih porazih priznal, da je cesarstvo storilo marsikako napako. Ali še vedno je zagovarjal vladarsko rodbino in obžaloval Napoleona III., češ, da ga vara ves svet. Če je hotel kdo verjeti Delaherche-u, so bili resnični krivci poraza edino republikanski poslanci opozicije, ki so dosegli, da zbornica ni dovolila dovolj vojakov in potrebnih denarnih sredstev.

"In cesar, ali je ostal na pristavi?" je vprašal kapitan Beaudouin.

Bogme, gospod stotnik, nič drugega ne vem o celi reči, pustil sem ga na njegovem vojaškem stolu. Bilo je poldne, bitka se je približala, in pričel sem misliti na povratek. Vse, kar bi vam mogel še reči, je to, da je neki general, ki sem mu v daljavi za nami pokazal Caragnan, kar osupnil, ko je slišal, da je tam belgijska meja, bore par kilometrov od nas.... Ah, ubogi cesar, dobro postrežbo ima!"

Gilberta, smejoča se in dobre volje, kakor v svojem salonu za časa vdovstva, kjer ga je nekdaj sprejemala, se je bavila s stotnikom ter mu podajala pražene kruhke s surovim maslom. Hotela je na vsak način, da sprejme sobo in posteljo. Toda on je odklonil, in dogovorili so se, da odpočije par ur na kanapeju gospoda Delaherche v njegovem kabinetu, predem poišče svoj polk. V trenotku, ko je jemal škatljo s sladkorjem iz rok mlade žene, je mati gospoda Delaherche, ki ni obrnila oči od njiju, prav jasno zapazila, da si stiskata prste; in zdaj ni več dvomila.

Služkinja je stopila v sobo.

"Gospod, spodaj je vojak, ki vprašuje na naslov gospoda Weissa."

Gospod Delaherche je bil na glasu, da ni ošaben. Rad je kramljal z malimi ljudmi tega sveta ter se delal popularnega v svoji prirojeni klepetavosti.

"Weissov naslov? Glej na, to je čudno... Pošljite vojaka k nam."

Jean je stopil, tako upehan, da se je opetekal; ko pa je zagledal za mizo svojega stotnika z dvema damama, se je presenečen zdrznil in umaknil roko, ki jo je nehote že iztezal, da bi se oprl. Nato je kratko odgovarjal vprašanjem tovarnarja, ki se je kazal dobrega človeka in prijatelja vojakov. V kratkih besedah je pojasnil svoje tovarištvo z Mauricem, in zakaj da ga išče.

"Korporal je iz moje kompanije," je naposled dejal stotnik, da kratko prekine besedovanje.

Zdaj je tudi on povprašal korporala, ker je želel vedeti, kaj se je zgodilo s polkom. In ko je Jean pripovedoval, da je videl polkovnika jezditi skozi mesto na čelu mož, ki so mu bili še ostali, da se utabori na severu, je Gilberta s tisto živahnostjo lepe ženske, ki malo premišlja, zopet prenaglo izpregovorila:

"Ah, zakaj ni prišel stric k nam na zajutrek! Pripravili bi mu sobo Kaj, če bi poslali ponj?"

Toda gospa Delaherche je zamahnila z vladarsko avtoriteto.

Po njenih žilah se je pretakala stara meščanska kri obmejnih mest, z vsemi moškimi krepostmi trdega domoljubja. Prekinila je svoje strogo molčanje z edinimi besedami:

"Pustite gospoda de Vineuil, on opravlja svojo dolžnost."

To je povzročilo vidno neudobnost. Delaherche je odvedel stotnika v svoj kabinet, hoteč mu sam postlati na kanapeju. Gilberta je vzlic temu poučenju odšla esela kakor ptička, ki tudi v neurnem času dobroviljno stresa svoja krila; služkinja pa, kateri so bili zaupali Jeana, je vodila korporala preko tovarniškega dvorišča v labirint hodnikov in stopnic.

Weissova sta prebivala ulici Des Voyards; toda hiša, last gospoda Delaherche, je bila zvezana z mogočno zgradbo v ulici Maqua. Ta ulica Des Voyards je bila tačas izmed najtesnejših v Sedanu, ozka, vlažna ulica, temna od sosednih okopov, ki jih je spremljala. Strehe visokih pročelj so se skoraj dotikale druga druge, temne veže so bile podobne kletnim luknjam, posegno v tistem delu, kjer se je dvigal visoki zid nadstropje s prosto kurjavo in raz svetljavo, se je počutil tam zelo dobro; bil je skoraj v najbližji bližini svoje pisarne, kamor je šel lahko v brezpetnikih, ne da bi pre stopil hišni prag. Srečen človek je bil, odkar je imel Henrijeto, po kateri je hrepenel tako dolgo, že od tistih dob, ko jo je spoznala v Chene-u pri njenem očetu davkarju, kjer je morala kot šestletna gospodinja zastopati mrtvo mater, dočim je prišel on skoraj kot dninar v glavno čistilnico, pridobil si z napornim trudom višjo izobrazjo ter se povzpel na mesto knjigovodje. In da se vresničijo njegove sanje, je moral še umreti oče, in je bilo treba še hudih bratovih zablod v Parizu — zablod tega Maurica, ki se je čutila sestradvojčica kot nekako njegovo deklo ter se vsa žrtvovala zanj, da napravi iz njega gospoda. Ona, ki so jo vzgajali docela kot pepel ko in so jo bili jedva naučili več nego čitati in pisati, je bila pravkar prodala hišo in opravo, ne da bi mogla zasuti brezdno neumnosti mladega človeka, ko je prihitel dobri Weiss ter ji ponudil, kar je premogel, povrhu pa še svoje srce in svoje krepke roke; in ona je privolila v možitev, ganjena od njegove ljubezni do solz. Bila je zelo umna in premišljena, polna nežnega spoštovanja, četudi je do moža ni navdajala zaljubljena strast. Zdaj se jima je smehljala sreča. Delaherche je bil že večkrat govoril o tem, da sprejme Weissa kot družnika v svojo tvrdko — in to je pomenilo popolno srečo, samo če bi bilo še kaj otrok.

"Pozor!" je dejala dekla Jeanu, "stopnice se strme."

Zares se je zadeval v temi, ki se je bila zgostila; takrat pa so se naglo odprla vrata in osvetlila stopnice s pramenom luči. Zaslišal se je rahel glas, ki je dejal;

"To je on."

"Gospa Weissova", je zaklicala dekla, "vojak je tu, ki želi govoriti z vami."

Oglasil se je lahen smeh zadovoljnosti, in tisti rahli glas je odgovoril:

"Že prav, že prav; saj vem je."

In nato, ko je korporal v zadregi in zasopel obstal na pragu:

"Vstopite, gospod Jean.... Maurice je že dve uri tu, in vsi vas tako silno nestrpno pričakujemo!"

In na to jo je zagledal v bledi luči sobe. Cudovita je bila njena podobnost z Mauricem, tista nenavadna podobnost dvojčkov, ki se zdi kakor dvojnost obraza.

Vendar pa je bila manjša in še tenkejša, še šibkejša videti, s svojimi malce velikimi usti, finimi potezami in čudolepimi plavimi lasmi, podobnimi zrelemu ovsu. Posebno pa so jo razlikovale od brata njene mirne in vrle sive oči, v katerih je vnovič živela vsa junaška duša starega očeta, junaka Velike armade. Govorila je malo hodila nešumno s tako spretno živostjo in s tako veselo krotkostjo, da so jo drugi občutili kakor božanje v zraku, po katerem se je gibala.

(Dalje prihodnjič)

Spodaj podpisani sem bil že dalj časa bolan na želodcu in se splošno nisem počutil dobro. Toda

Dr. Alb. Ivnik

doktor kiropraktike
6408 St. Clair Ave.

me je popolnoma ozdravil s svojo metodo zdravljenja in zato ga na tem mestu prav toplo priporočam vsem rojakom in rojakinjam in vsem, ki čitajo te vrstice.

MARTIN RAČEČIČ
1308 E. 55. Str.

ZA BOŽIČNO DARILO

ni lepšega, kakor bančna knjižica, na katere je naloženega nekaj denarja pri nas na ime otroka, žena, sorodnika, ali prijatelja.

Najvarnejši nasvet je: — Naloži svoje prihranke, četudi so majhni pri nas ter uživaj korist, ki ti jo daje 5% obresti, ki se pripišejo h glavnici dvakrat na leto. Vse podrobnosti pri

SLOVENSKEM STAVBINSKEM & POSOJILNEM DRUŠTVU
6313 St. Clair Avenue

Tiskovna Družba

THE

American-Jugoslav Ptg. & Pub. Company.

6418 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Tiskarna Je edino slovensko unijsko podjetje, katerega lastuje zavedno delavstvo.

Tiskovine Napravljene v naši tiskarni, so lične in cene jako primerne.

Dnevnik Družba izdaja dnevnik Enakopravnost. List prinaša najnovejše novice in druge koristne razprave v prid delavstva. Če še niste naročnik lista, naročite se nanj.

Tudi Vi Lahko postanete delničar podjetja. Za podrobnosti se obrnite na direktorij ali pa v uradu družbe.

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

TEL. PRINCETON 551 6418 ST. CLAIR AVENUE.

Lokalne novice.

—V češkem narodnem domu na 49. vzhodni cesti in Broadway se je sinoči vršilo veliko javno zborovanje, katerega se je sklicalo, da se ustavi gonjo proti mestnemu direktorju za javno varnost, A. B. Sprostyju. Zborovanje je sklicala organizacija "All-American Union," v kateri so zastopane raznovrstne tuje narodnosti. Nastopilo je več govornikov in tudi župan Fitzgerald, ki je izjavil, da ne bo on nikdar dovolil, da bi se ponižalo Sprostyja, ako se mu ne poda absolutne dokaze o njegovi krivdi. Na shodu je bilo navzočih približno 1800 oseb. — Predsednik zborovanja je bil demokratični koncilman Charles A. Kadleček. "Napad na Sprostyja je direkten napad na 75,000 čehoslovaškega prebivalstva v Clevelandu," je dejal Kadleček v svojem govoru. "Napada se ga pa vsled tega, ker nosi tujezemsko ime, in ako bi se s temi napadi nadaljevalo, bi se teško našlo državljane naše narodnosti, ki bi hoteli nastopiti javne službe. Ceho slovaški element v Clevelandu je upravičen do večjega zastopstva kot ga ima, ker nas je v mestu 75,000." Louis A. Perry, ki je govoril v imenu clevelandskih Italijanov, je dejal, da se je tujezemski element v Clevelandu že večkrat napadlo na sličen način, toda da se preje ni nihče upal postaviti po robu. "Državljani tujezemskega pokoljenja pa si teh reči sedaj ne bodo več dovoljevali, ker so združeni v odločitvi, da branijo svoje pravice. Mi tujezemci smo pripravljeni nastopiti za Sprostyja, ker imamo malo gorke krvi v žilah, in ker ljudje, ki ga napadajo, so oni, ki ne želijo, da bi kak tujezemec prišel do kakega vplivnega mesta in sicer iz bojazni, da bi Združene države nekdaj imele predsednika čehoslovaškega pokoljenja.'

—Nove in stare direktorje S. N. Doma se opozarja, da se nocoj vrši skupna seja, na kateri naj nikogar ne manjka.

—Mestna zbornica je na sinočni seji soglasno sprejela Woods-Marshalovo plinovno naredbo, ki določa, da mora East Ohio plinovna družba za dobo prihodnjih deset let, pričenši s 6. februarjem nuditi svojim odjemalcem plin po 35c za tisoč kubičnih čevljev brez ozira na količino, ki jo porabi odjemalec.

Ko se povedali predsedniku plinovne družbe o sprejemu tozadevne mestne naredbe, je dejal, da je družba ne bo sprejela. Ko so ga vprašali, kaj bo družba napravila, je dejal, da tega ne more reči. Ako se mestna vlada ne bo podala, tedaj bo družba morala prodajati svoj plin po 35c za 1000 kubičnih čevljev, ali pa pobrati svoje cevi iz mestnih ulic in zapreti vrata.

—Pevsko društvo "Zvon" priredi v S. N. Domu v Newburgu v nedeljo 26. decembra, to je na Stefanov večer koncert, pri katerem bodeta sodelovala tudi pevska zbora "Soča" in "Samo."— Program bo jako zanimiv, zato društvo pričakuje obilnega vdeležbe.

—Pevsko dr. "Jadran" je izvolilo za leto 1921 sledeči odbor: predsednik F. Kalin, podpreds. A. Praprotnik, tajnik L. Boštjančič, 1312 E. 167. St., blagajnik M. Podboj, zapisnikar L. Kranjc, nadzorniki: G. M. Kabay, F. Zlobec in F. Hrvatin.

—Pred par tedni je znani slovenski sedlar Frank Pirc odslovil enega njegovih "borderjev," ker ni hotel plačati stanovanja in hrane. Pozneje je ta večkrat prihajal nazaj in ga nadlegoval, naj ga vzame nazaj. Sinoči pa je prišel zopet k njemu in sicer pijan, nakar je sledil prepir, tekom katerega je nadležnež nenadoma naskočil Pirca ter mu zadal z nožem rano bližini srca, ki pa, kakor se poroča ni smrtno nevarna.

—Že sedaj opozarjamo na veliko zabavo, ki jo priredi S. N. Dom na Silvestrov večer v svojih prostorih. Torej ne pozabite!

—Pisma imajo v našem uradu Mr. Frank Zgonc, Mary Božič, in pismo pod šifro "Sreča."

Ljubica povodnjega moža.

V Zdovljah je živela vdova, ki je slovela zavoljo lepote in vsled blagostanja, ki je vladalo pri njej. Imela je dve mladi lepi hčerici, zanosito hišo in poslopja, kakršnih ni premogel daleč naokrog niti najboljši gospodar.

Zato se je tudi rada potrkala na prsi in se je košatila:

"Jaz sem Repička in druge ni več pod solncem!"

Sicer je bila pa dobrega srca in je rada pomagala ljudem, če so ji bili po godu. Zameril se ji je vsakdo najhitreje, če je voščil, ko je prišel k njej.

"Bog daj srečo, gospodinja!"

S takim človekom je opravila kar na kratko, da še sam ni vedel, kdaj in kako je smuknil iz hiše. Zunaj je potlej slišal Repičko, ki je rentačila v jezi:

"Bog ti bo dal, teslo zanikarno! Eno po grbi — drugo pa še jaz na vrh! Vedra glava da in pridne roke! — Le glej, da mi ne prideš več blizu!"

Kdor jo je enkrat spravil do takih besedi, ni dobil od nje niti kanca vode, pa makari da bi mu lahko rešila življenje ž njim.

Taka je bila Repička in je imela srečo povsod, kamor je ganila. Na desno in na levo suša, — po njenih poljih dosti mokrote; spredaj in zadaj deževje, da je vse gnilo — po njeni zemlji vedno še dovolj toplote! Kar je kdo pomnil, ni Repičke še nikoli prehiteval čas pri delu.

Vse o pravem času v zemljo, vse po redu tudi iž nje. Poleg tega je imela še gostilno, ki je bila vedno tako dobro oskrbovana, da se je ni ogibala niti najvišja gospoda, če jo je kdaj zaneslo v te kraje.

Cudna je bila le okoliščina, da Repički niso nikoli škodovala neurja. Hiša je stala na cesti in mimo je ob nalivih prihrul tako močan hudournik, da ga ni mogla nobena moč obdržati v strugi, a njeni zemlji vendar ni naredil škode.

Drugod je odnesel po pol njive, če jo je zasegel, ali pa je zasul po cel travnik s prodom, — pri Ripički nič!

Njene njive so bile samo pognojene in kakor osvežene pri takih priložnostih. — In še ena reč je bila, ki ni šla nikomu v glavo! Leto za letom je bila vdova v blagoslovljenem stanu in ni niti skrivala tega, tako da je dajala vsej okolici očitno pohujšanje in so se zgražali celo taki, ki sami niso bili čisto zdravi v tej zadevi. Ko pa je bilo na tem, da se dopolni čas, je vse nekam izginilo. To je napolnjevalo z grozo vsakega človeka, kdor ni vedel, da je vdova ljubica—povodnjegav moža. Toda na svetu je že tako, da ima zid ušesa in noč oči — zato ne more ostati trajno prikrita nobena reč. Spričo tega je prišlo tudi na dan, kako je bilo s to zadevo.

Povodnji mož je dober mož, ki ima vsega dovolj, celo v izobilju. Lep sicer ni in prijeten tudi ne, ker veje od njega zoprn mraz in diši po samih ribah, obleče se pa tako, da se lahko meri z vsakim fantom daleč naokrog.

Tudi oblast ima veliko in vode so mu pokorne in vse njihovo bogastvo je njegova last. Po vodah ima steklene gradove in srebrne deklice mu strežejo, kadar pride v svoje kraljestvo. Vse te krasotice so hladne in znajo samo peti in lepo gledati — drugega pa nič. Povodnji mož je potemtakem obsojen v vedno samstvo, kar mu provzroča venomer nove težave in bridkosti. Prisiljen je iskati zavetja svojim težavam in druščine pri človeških ženskah, ki pa ne ljubijo preveč njegove družbe. Po navadi se ga boji vsaka in ima raje najhujšega pijanca nego povodnjega moža. Včasih se dogodi, da je revež leta in leta obsojen v post in mora samevati pod vodami. V takih dneh si pregania dolgčas z raznoterimi šalami in budalostmi, ki pa seve ljudem niso baš v korist. Koplje se in pleše ter prha tako, da nažene s tem vodovje v najvišje gore, odkoder potlej dero hudourniki kakor neznosne pošasti v dolino.

Tako je bilo tiste dni, ko je umrl Repič, možak najlepših let in korenitega zdravja. Zagrajal je vodi, pa ga je odneslo. Potlej so ga dobili v olšju spodaj pri Dravi, vsega nabuhnjenega in tako zdelanega, da ga skoraj ni bilo mogoče spoznati.

Repička je bila obupana in objokana, njive razdrapane, polne peska in kamenja, otroka brez očeta in hiša brez gospodarja. Ponoči je tulilo krog oglov in je letalo in vršalo, da ni obstal noben posel pri hiši in je crknila celo mačka od same grozote. Bila je črna, taka, ki nosi hudiča v repu — a še ta ni mogla strpeti.

Vdova je dajala za maše in se je zaobljubila k Mariji na Macen, toda vse skupaj ni pomagalo prav nič. Vode je bilo tisto leto toliko in take grozote je počenjala, da še nikoli tega. Vse je že kazalo, da pride Repičevo na boben in družina na beraško palico. Vsled tega je žena obupala in je začela preklinjati sebe in ves svet.

Tiste dni je prišel k njej berač, ki je imel steklene oči in kosmate roke, na glavi pa meglo namesto klobuka. Ko je dobil malenkosten dar, ni rekel: „Bog povrni!" — ampak je sedel za peč in je postokal:

„Nesrečni ste pri vas, kajne, ženka —"

Repička je pogledala jezno in je že imela zoprno besedo na jeziku, češ — kaj te briga moja reč, ko mi itak ne moreš pomagati! Vendar si je premislila in se je premagala ob zavesti, da kmalu utegne doleteti tudi njo enaka usoda. Pogledala je po dekletih in je pripomnila:

„Kaj jaz! Tile dve, ti —"

Možina je zavil steklene oči in je skimal z glavo, da se je zamajala megla kakor bela cunja.

„Ce hočete prav, bo še vse dobro pri vas —"

Zdaj je bila žena skoro resnično jezna! To šemče neumno! Kakor da bi ona ne hotela vedno pravega!

„Kaj pomaga to, kar hočem jaz!?"

Nameravala je reči še nekaj, pa je raje obmolknila, ker se ji je zdelo, da so se začele nekam čudno svetiti beračeve oči.

„Dobro," je dejal možakar. „Ponoči bo prišel tak, ki ne more čez dan. Ce hočete, bo sreča — če nočete, pa nič!"

Predno je mogla žena povprašati, kam merijo te besede, je berač izginil. Stopila je za njim, da bi ga poklicala nazaj, a bilo ga ni nikjer več. Skrušena in obupana je tedaj čakala Repička v hiši, da bi videla, kaj ji prinese noč...

Na večer je spravila dekleti leč in je pogasila luč, pa je sedla za mizo in premišljavala najrazličnejše reči. Pripravljena je bila na vse, karkoli bi prišlo nadnjo.

„Več kot poginiti itak ne morem," si je dajala poguma in se je kljub temu tresla po vsem životu.

Bilo je v poletju, noč svetla in tiha — in v mesečino zatopljena je spala vas. Tupatam se je oglasil pes, zategnil in zavil, pa je zopet obmolknil, kakor da se je zbal česa sila hudega. V daljavi je šumela Drava.

Zena je čakala, da ji je že spanec lezel na oči in so se ji začele mesti misli od utrujenosti. Tedaj se ji je zazdelo, da šlapa nekaj proti hiši in da nekje curlja voda. Tako je copotalo, kakor bi šel prav velik in neroden medved po cesti — in zraven je kapljala voda, venomer enako in zmeraj bliže.

Repička je mezdela v nepopisni grozi in se je še v naglici hotela pokrižati — ali tisti hip se je že oglasilo s ceste:

„Marinka, ne križa — ženin se bliža!"

Vdova se je prestrašila tako, da ji je naenkrat zastala roka kakor oledenela. Niti toliko ni imela moči, da bi bila izgovorila branečo besedo. Zunaj je medtem nastal hrušč in šum — kakor ob silnem viharju, vendar se je zdelo Repički, da se ne gane niti en list na drevesu. Mimo okna so švigale medle lučice, ki so se zaletavale ob steklo, da je nastalo prijetno zvenčanje po sobi. Od nekod pa je vel tak hlad, da je obhajala vdovo čezinčez kurja polt.

Hipoma je potrkalo na okno, z močjo, kakor bi treščilo, da se je na mah odprlo kar samo od sebe in je zagledala Repička — povodnjega moža. Okorela od strahu je buljila vanj, ko se je oglasil:

„Marinka, pocinka, — daj grump!"

V tem hipu je spoznala beračeve steklene oči in se je domislila njegovih besedi. Uvidela je z grozo, da je bil predhodnik — povodnjega moža samega, ki je zdaj prišel. Trepetaje je vstala in se ni mogla prav odločiti — ali naj bi bežala, ali bi dala prišlecu, kar želi. Od strani je pogledala proti njemu in je razločila v mesečini velikansko šapasto roko, ki je molela v sobo. Malo je postala in je pomislila:

„Zlodja, naj bo, kar bo!"

Zatem je odšla v shrambo in je postrgala po kablici zadnje ocvirke, ki so še bili pri hiši, in jih je vsula gostu na roko. Zdajci ja zacvrčalo — kakor da je vrgla zabelo na ogenj — in povodnji mož je stopil v sobo. Odkar je kanila mast na njegovo roko, ni bil več tako oduren in je dobil šisto človeško podobo.

Ko je Repička zapazila, da ji ne prizadene nočni obiskovalec nič žalega, jo je popustil strah in je začela prav zložno kramljati s povodnjakom.

„Ali nisi bil že popoldne pri nas?"

Povodnji mož se je zasmejal, da se je tresla hiša.

(Dalje prih.)

ROCKEFELLER ŠE NIMA DOVOLJ.

New York, 20. dec. — Pomožni zvezni okrajni pravdnik R. S. Owens je danes vložil tožbo proti John D. Rockefellerju za $292,678,78, ker leta 1916 ni plačal dohodninskega davka od vse svoje lastnine. Poleg zahtevane svote bo moral plačati še 5-dstotno kazen in pa 1-odstotne obresti od neplačane svote od 30. junija 1916 naprej.

NEMIRI V RIMU.

Rim, 20. dec. — Policija, karabinerji in pehota je bila pozvana sinoči pred parlament, da razžene množico, ki je zahtevala, da se dovoli letno svoto 300.000.000 lir za pokojnino onim, ki so bili v vojni trajno pohabljeni, in pa za vdove in sirote, katerih možje oziroma očetje so bili ubiti v vojni. Več oseb je bilo ranjenih.

Grocerija in mesnica naprodaj.

Nahaja se na prometnem kraju; se tudi zamenja. Najemninska pogodba za dvojno stanovanje in trgovino narejena za tri leta. Vsa zaloga in oprema se proda za $7,000. Tel. Eddy 3550—W. (302)

IZ URADA TAJNIKA DRUŠT. CARNIOLA 1288 T. M.

Tem potom pozivljem vse one člane, ki so vpeljali nove člane k društvu, da se vdeležijo seje 26. decembra, 1920, ker jim želim oddati od jednote dobljeno nagrado (cash).

Pozdrav

J. TAVČAR,
(302) 1152 E. 61st St.

DR. L. A. STARCE
OPHTHALMOLOGIST
Edini slovenski ophthalmologist v Clevelandu.
Slabe oči povzročajo, glavobol, nervoznost in razne druge bolezni.
6127 ST. CLAIR AVE. Cleveland, O.
Uradne ure 10-12; 2-4; 7-8.
Ob nedeljah in sredah 10-12.

Rojaki - Pozor!

Prodajamo DEBELE PRAŠIČE vsakovrstne velikosti in teže, žive ali zaklane, ter jih pripeljemo na dom. Prodajamo tudi mast, kri in čreva. Kdor želi kupiti po zmerni ceni naj se oglasi pri

JOSEPH FIŠER
Prodajalec živega blaga
NORTH RANDALL
Pokličite na slahko tudi po telefonu — Ohio State — 284 G.

List Enakopravnost je pričel izhajati iz potrebe. Tako je tudi potrebno, da se ga povspeši do cilja—trdne in neomajene podlage v splošnem. Da se to uresniči, je velike važnosti to, da se vsak izmed čitateljev potrudi pridobiti čimveč novih bojevnikov — naročnikov. .List je storil že mnogo za vas, da za vas, ki čitate te vrstice. Koliko ste pa storili vi za list?

Neprekosljivo nizke cene smo nakazali celi zalogi SUKENJ

ki so bile nošene le malo časa. Izredna razprodaja traja le ta teden

$5.00

O. D. volneni zeleno rujavkasti blanketi
Specijal $4.50
En par $9.00
O. D. volnene nove srajce $4.50
Težki čevlji $3.95
Usnjate rokavice ..... .65
Težke modre srajce $3.50
Prazнični čevlji $5.50
Združenih držav armadni čevlji $5.95

Zagotovo morate obiskati

THE AMERICAN ARMY STORE
728 PROSPECT AVE.
Odprto ob večerih. Sprejemamo naročila po pošti.

CVETLICE! CVETLICE!
ZA PRAZNIKE
so cvetlice najlepši okrasek za vaše stanovanje in posebno sedaj ko je zunaj led in mraz prinese cvetje v hišo spomin na spomlad. Rože se tudi najprimernejši božični ali novoletni dar. Oglejte si naše razložbeno okno, kjer imamo tudi razen kinč za božična drevesca.
Sam vam priporočam
SLAPNIK COMPANY
6113 ST. CLAIR AVE. Cleveland, O.

MALI OGLASI

IŠČEM STANOVANJE

Novoporočenca želita dobiti čedno stanovanje obstoječe iz 3 ali 4 sob in sicer od E. 40. do E. 67. Str. Kdor ima kaj priličnega naj sporoči v uradu Enakopravnosti. 299

FRANK PIRC
5911 ST. CLAIR AVE.
Slovenski sedlar.

Vam popravim zofe, stole, avtomobilske strehe, denarnice in raznovrstne plahte in marsikaj, kar potrebujete čevljarji za dom. Se priporočam vsem rojakom.

Za bolezni in bolečine
PAIN-EXPELLER
Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.
Prijatelj v Potrebi

LIBERTY BONDI IN VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE.

Prodajte sedaj. Mi plačamo v gotovini takoj. Simon, zanesljivi prekupčevalec, soba 216 Lennox Bldg., drugo nadstropje. Vzemite vzpejačo. Vogal devета cesta in Eucli dave., nad Singer Sewing Machine Co. Odprto do 6. ure zvečer.

Znižanje! Znižanje!

Vprizorili smo veliko znižanje cen na vsemu zimskemu in jesenskemu blagu: na vrhnjih oblekah za fante in dekleta, na spodnjem perilu za celo družino — površnjih ženskih oblekah za hišna dela, itd.

Istotako so znižane cene obuval za celo družino.

VELIKA ZALOGA GALOŠEV

JOHN DEBELJAK
580 E. 152nd St.

PRODAJAMO
HIŠE - LOTE in FARME
ISTOTAKO ZAMENJAMO FARME ZA POSESTVA V MESTU.
Za pošteno postrežbo se vedno obrnite na
D. STAKICH & J. KRALL
15813 WATERLOO RD.

Tel. Central 2373 R.
Gramofonske Plošče

Ustavite se pri tej uri in ste na pravem prostoru

zahtevajte novi cenik
Velika zaloga ur in zlatnine.
Wm. Sitter
5805 ST. CLAIR AVENUE
Cleveland, O.

KUPITE DELNICE SLOV. DEL. DOMA V COLLINWOODU.

BODITE PAMETNI in kupite AR—BU MAZILO
za rane, izpahke, lišaje, opekline in kožne bolezni. To dobite v vsaki lekarni in denar nazaj, ako niste zadovolini.
Naprodaj tudi pri Bailey's Co.
THE AR—BU LABORATORIES CO.
14017 Darlev Ave., Cleveland, Ohio.

IŠČE SE

malo stanovanje obstoječe 2 ali 3 sob od E. 55. do E. 67. Str. Kdor ima kaj priličnega naj sporoči v uradu Enakopravnosti.

NAPRODAJ

Dve peči za gretje, ena na premog in druga za plin. Proda se za eno tretjino originalne cene. Vprašajte na 1051 Addison Road. 300

PRODA SE

pohištvo še skoro novo, pripravno za malo družino in avtomobil "Hudson" za 7 oseb, dobro hranjen se proda po nizki ceni. Pridite in si oglejte na 16016 Saranac Rd., do 5. Januarja 1921.

IZVRSTNI PEVCI!

Naprodaj imam pevce — kanarčke — same dobre pevce. Zglasite se na 1401 E. 43. Str.

NAZNANILO ROJAKOM,

Vsem Slovencem želim naznaniti, da imam na prodaj 40 pevcev — kanarčkov. Vsi so izvrstni pevci in vam bodo v pravcato zabavo. Prodajam jih posamezno ali po parih. Pridite in si jih oglejte in čuvši krasno petje boste gotovo kupec. Kanarček s kletko je tudi kaj primerno božično darilo. Cene so zmerne. Želeč vsem prijateljem vesele božične praznike se vam priporočam.

MARY KAPUS
1384 E. 53. St. Cleveland, O.

Najmodernejši pogrebni zavod v Clevelandu
Frank Zakrajšek
POGREBNIK IN EMBALMER
1105 Norwood Rd.
Tel. Princeton 1735—W.
TEL. Rosedale: 4983
Avtomobili za krste, poroke in pogrebe in druge prilike.

THE W—K DRUG CO.
St. Clair, vogal Addison Rd.
Edina slovenska lekarna v Clevelandu.

Mi izpolnjujemo zdravniške recepte točno in natančno.
JOHN KOMIN,
Lekarnar.

Nuga-Tone

RAZVIJE MOČNE IN STALNE ŽIVCE, BOGATO, RUDEČO KRI. ŽIVAHNE MOŠKE IN ŽENSKE

Vsak organ in vsaka funkcija telesa, se zanaša na močno živčno silo za zdravo življenje in delo. Nuga-Tone je bogat fosforus za živce in za železo v krvi. Sestoja iz osem vodilnih zdravilnih medecinov, najbolj priporočanih od znamenitih zdravnikov.

Želodčne nadloge, neprebava, slaba prebava, zabasanost, bolan glavobol, jetrne nadloge, plin v želodcu in drobovju, kislina v želodcu, smrdljivo dihanje, bel jezik, davljivi žolč, dviganje zavžite jedi, pekoč občutek, bolezen v želodcu, in druge zgrabljive bolečine so hitro odpravljene z uporabo čudežnega zdravila Nuga-Tone. Da vam dober tek, povečalo bo vašo težo in spali boste dobro in se počutili kot nova oseba. Nuga-Tone krepi, goji in ojačuje vse najglavnejše organe. Gradi močne, utrjene in korenjaške moške in zdrave in krasnejše ženske. Na tisoče ljudi jemlje in hvali Nuga-Tone. Izrežite to naznanilo in ga vzemito v lekarno, dobite eno steklenico Nuga-Tone in ako niste popolnoma zadovolini vrnite ostalo in vrnjen vam bo denar. Ako ne morete dobiti zdravila pri vašemu lekarnarju, nam pošljite $1.00 in dobili boste zdravilo za cel mesec z naprej plačano poštnino.

Druggist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 529 So. Dearborn St. Chicago, Ill. Guaranteed. Retail price $1.00.